

Na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list RCG", broj 11/2004) Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati veterinarske ambulante, veterinarske ambulante za kućne ljubimce, veterinarske klinike, specijalističke veterinarske laboratorije i Nacionalni veterinarski institut za obavljanje veterinarske djelatnosti

*Pravilnik je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 73/2005
od 5.12.2005. godine.*

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi koje moraju ispunjavati veterinarske ambulante, veterinarske ambulante za kućne ljubimce, veterinarske klinike, specijalističke veterinarske laboratorije i Nacionalni veterinarski institut (u daljem tekstu: pravna lica) za obavljanje veterinarske djelatnosti u pogledu uređenja prostora (objekta), tehničkih uslova, higijene, opreme i stručnog kadra.

Ovim pravilnikom propisuju se i dodatni uslovi koje moraju ispunjavati pravna lica za vršenje pojedinih poslova od javnog interesa, kao i poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u svrhu obavljanja veterinarske djelatnosti (u daljem tekstu: poslovi DDD-a).

Član 2

Postupci i uslovi vezani za preglede, liječenje, držanje, smještaj, ishranu i njegu životinja, kao i higijenu, moraju obezbjeđivati human odnos prema životinjama i očuvanje dobrobiti životinja u svim segmentima obavljanja veterinarske djelatnosti u pravnim licima.

II USLOVI

A. OPŠTI USLOVI

Član 3

Na objektu pravnog lica mora biti vidno istaknut njegov puni naziv, adresa, broj telefona, obavještenje o radnom vremenu, kao i ime i broj telefona dežurnog, odnosno pripravnog veterinara van radnog vremena radi obezbjeđivanja neprekidnog pružanja zdravstvene zaštite životinja.

Dvorište i prilazni putevi na funkcionalnom zemljištu oko pravnog lica moraju biti popločani ili asfaltirani, dok ostale površine moraju biti pokrivene travnatom podlogom.

Član 4

Pravna lica mogu biti smještena u:

1. zasebnom poslovnom objektu ili
2. odvojenom prostoru stambenog ili poslovnog objekta sa zasebnim ulazom, odnosno izlazom.

Sve prostorije, odnosno prostori pravnih lica moraju činiti jedinstvenu cjelinu i biti potpuno fizički odvojeni od mogućeg stambenog ili drugog poslovnog prostora u slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Raspored prostorija, odnosno prostora i putevi komunikacije između njih, moraju odgovarati stručnim zahtjevima za vršenje svih poslova i logičkim pravcima kretanja zaposlenih u vršenju tih poslova i time osigurati nesmetani rad, bezbjednost u radu i kretanju zaposlenog osoblja i stranaka, kao i zaštitu od neovlašćenog ulaza u službene i radne prostorije.

Prostorije, odnosno prostori, osim kancelarija, moraju biti takvi da se mogu lako čistiti, prati i dezinfikovati.

Pod u svim prostorijama, odnosno prostorima, osim kancelarija, mora biti od materijala koji nije klizav i koji je pogodan za čišćenje, pranje i dezinfekciju, dok zidovi u visini od najmanje 1,5 metara moraju biti pokriveni keramičkim pločicama ili drugim pogodnim materijalom, nepropustljivim za vlagu, a koji se lako čisti, pere i dezinfikuje, svijetle boje i zaobljenih rubova u dodiru sa površinom poda.

Prostorije, odnosno prostori moraju imati regulisan sistem vodovodne mreže (topla i hladna tekuća voda) na svim mjestima gdje se vrše poslovi pregleda, laboratorijskih ispitivanja i zdravstvene zaštite životinja, a koji je namijenjen za čišćenje i pranje pribora, instrumenata i opreme, i za pranje ruku zaposlenih, kao i sistem za odvođenje otpadnih voda koji je vezan za kanalizacionu mrežu ili septičku jamu, a koji ne smije biti takav da predstavlja izvor zagađenja okoline opasnim infektivnim ili hemijskim agensima.

Prostorije, odnosno prostori moraju biti, u odnosu na vrstu životinje koja se tretira, vrstu i obim posla, odnosno laboratorijskih ispitivanja, odgovarajuće veličine, suvi i adekvatno temperirani, tako da omogućavaju nesmetano vršenje svih poslova.

Sve prostorije, odnosno prostori, moraju biti osvijetljeni prirodnim ili vještačkim osvjjetljenjem i to:

- u prostorijama, odnosno prostorima za pregled životinja i vršenje laboratorijskih ispitivanja najmanje 550 lux-a,
- u prostorijama, odnosno prostorima za druge stručne poslove najmanje 300 lux-a,
- u pomoćnim prostorijama, odnosno prostorima najmanje 110 lux-a.

Prostorije, odnosno prostori iz kojih se mogu prenijeti uzročnici zaraznih bolesti životinja i/ili zoonoza, kao i druge materije koje na bilo koji način mogu štetno uticati na zdravlje ljudi i životinja, kao i na okolinu, moraju biti takvi da omogućavaju preduzimanje svih potrebnih radnji u cilju neutralisanja štetnih posljedica koje mogu nastati tokom rada u njima.

Izolator za zaražene životinje i životinje za koje se sumnja da su zaražene, mora biti lociran pored objekta ili u odvojenoj prostoriji istog objekta koja ima zaseban ulaz koji se zaključava. Ulazak u izolator, odnosno prostoriju u kojoj se nalazi izolator, dozvoljen je isključivo zaposlenim radnicima koji brinu o zdravstvenom stanju životinja u izolatoru i veterinarskom inspektoru.

Izolator mora imati mogućnost istovremenog odvojenog držanja najmanje dvije male životinje u zatvorenim boksovima, odnosno kavezima.

Pod, zidovi i oprema u izolatoru moraju biti izrađeni od materijala i na način koji osigurava mogućnost lakog čišćenja, pranja i dezinfekcije, kao i sprječavanje širenja zaraznih bolesti.

Član 5

Pravno lice, u odnosu na vrstu poslova za čije vršenje je registrovano, odnosno koje ima namjeru da vrši, mora imati odgovarajuću opremu za rad koja mora biti navedena na ovjerenom spisku sa detaljnom specifikacijom koji se redovno ažurira.

Oprema za obavljanje veterinarske djelatnosti u pravnim licima mora biti usklađena sa stručnim i profesionalnim zahtjevima u vršenju pojedinih veterinarskih poslova i izrađena od materijala koji se može lako čistiti, prati i dezinfikovati.

U prostorijama, odnosno prostorima u kojima se radi sa zaraženim ili potencijalno zaraženim materijalom, oprema mora biti takva da osigurava bezbjedan rad zaposlenih, bez opasnosti po život i zdravlje, a istovremeno mora onemogućiti prenošenje uzročnika zaraznih bolesti životinja i/ili zoonoza i po zdravlje ljudi i životinja štetnih materija.

Oprema u prostoru za zaposlene mora biti usklađena sa brojem zaposlenih radnika i takva da omogućava redovno vođenje propisane veterinarske evidencije i dokumentacije, kao i njeno arhiviranje.

Svako pravno lice mora posjedovati ormar za prvu pomoć i adekvatnu opremu za ličnu zaštitu zaposlenih.

Oprema u čekonici za stranke mora biti prilagođena vrsti i obimu veterinarskih poslova tako da mora imati dovoljan broj mjesta za sjedenje i vješaonika.

U prostoriji, odnosno prostoru za pregled i liječenje životinja, kao i za pakovanje i otpremanje uzetog materijala za laboratorijske analize, mora postojati sto za preglede i liječenje životinja sa odgovarajućim osvjetljenjem i ormar za odlaganje instrumenata i drugog pribora, ormar za lijekove koji se koriste za neposredno liječenje, radne površine za uzimanje i pakovanje materijala za laboratorijske analize i za druge prateće poslove, kao i fižider.

Priručna laboratorija mora imati odgovarajuće radne površine za izvođenje osnovnih dijagnostičkih analiza.

Prostorija za smještaj i čuvanje lijekova i medicinskih sredstava mora biti odgovarajuće veličine i ne smije biti izložena direktnoj sunčevoj svjetlosti. Mora imati obezbijedeno prirodno ili vještačko provjetravanje. U prostoriji se mora nalaziti:

- dovoljan broj polica za smještaj lijekova i medicinskih sredstava;
- frižider sa termostatom;
- metalni ormar koji se zaključava za lijekove sa psihotropnim dejstvom i opojne droge;
- termometar sa obimom mjerenja od -10°S do +30°S i uređaj za mjerenje vlage;
- druga potrebna oprema zavisno od vrste i obima vršenja veterinarskih poslova.

U prostoru ili prostoriji za pranje i sterilizaciju mora biti umivaonik sa tekućom hladnom i toplom vodom, oprema za pranje, cijedenje i sušenje posuđa i pribora, ormar za čuvanje sredstava i pribora za čišćenje i pranje, odvojena polica za ostavljanje nečistog posuđa i pribora, kao i odgovarajuća oprema za sterilizaciju instrumenata i pribora.

Član 6

Stručne poslove zdravstvene zaštite životinja u pravnim licima, može obavljati samo doktor veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinar (u daljem tekstu: veterinar), sa položenim stručnim ispitom i važećom licencom.

Stručne poslove u pojedinim specijaliziranim laboratorijskim ispitivanjima može obavljati i

visokostručni kadar drugih profila (hemičari, fizikohemičari, ljekari i dr.).

Veterinarski tehničari i drugo tehničko osoblje mogu vršiti stručno-tehničke poslove zdravstvene zaštite životinja i laboratorijskih ispitivanja samo pod nadzorom lica iz st. 1 i 2 ovog člana, a koji nijesu vezani za postavljanje dijagnoze, određivanje načina liječenja životinja i tumačenja rezultata laboratorijskih ispitivanja.

Administrativno-stručni, knjigovodstveno-računovodstveni, pomoćni i njima slični poslovi ili samo pojedini od ovih poslova mogu se obavljati i izvan objekta pravnog lica ili povjeravanjem istih poslova drugim ovlaštenim pravnim licima za vođenje knjigovodstveno-finansijskog poslovanja.

B. POSEBNI USLOVI

1. Veterinarska ambulanta

Član 7

Veterinarska ambulanta mora imati sljedeće prostorije, odnosno prostore:

- prijemnu prostoriju sa čekaonicom za stranke i životinje;
- prostoriju za pregled i liječenje malih, a po potrebi i velikih životinja, kao i za lakše hirurške zahvate, sa prostorom za pakovanje i otpremanje uzorkovanog materijala za laboratorijsku analizu;
- prostoriju sa opremom za smještaj i čuvanje lijekova i medicinskih sredstava;
- prostoriju za priručnu laboratoriju;
- prostor sa opremom za pranje i sterilizaciju instrumenata i pribora;
- prostor (kancelarijski) za veterinare i ostalo zaposleno osoblje sa opremom za vođenje evidencija i čuvanje dokumentacije;
- prostor za čuvanje (skladištenje) sjemena za vještačko osjemenjavanje u slučaju da ima namjeru da vrši poslove vještačkog osjemenjavanja životinja;
- sanitarne prostorije sa: umivaonikom i tušem, garderobnim prostorom sa ormarima za dnevnu i radnu odjeću svakog zaposlenog radnika i toalet;
- prostor i opremu za čuvanje uginulih životinja ili zaraznog ili na zarazu sumnjivog materijala do neškodljivog zbrinjavanja (zamrzivač).

Za vršenje hirurških zahvata na otvorenim tjelesnim šupljinama, dubokim mišićima, kostima i zglobovima, mora se obezbijediti posebna prostorija za hirurške zahvate (hirurška sala).

Član 8

Veterinarska ambulanta mora imati sljedeća sredstva i opremu za rad:

- potrebne instrumente za rad i drugu opremu za uzimanje uzoraka krvi, mlijeka, patoloških sekreta i ekskreta, kože i drugog materijala;
- instrumente za interne i preventivne preglede i zahvate, ginekološke preglede i liječenje steriliteta;
- instrumente za pomoć pri porođaju;
- instrumente za hirurške zahvate, a najmanje jedan hirurški set (komplet) instrumenata za pružanje hitne veterinarske pomoći;
- najmanje jedan set (komplet) instrumenata za sekciju uginulih ili zaklanih životinja, te pribor za obaranje i fiksaciju životinja, kao i opremu za uzimanje i slanje materijala na laboratorijsku analizu;
- opremu za osnovnu laboratorijsku dijagnostiku u skladu sa vrstom i obimom poslova;

- opremu za čuvanje i transport sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, kao i pribor i opremu za inseminaciju;
- opremu i sredstva za čišćenje, pranje i dezinfekciju instrumenata i pribora;
- opremu za suhu sterilizaciju;
- odgovarajući broj radnih mantila, a najmanje tri za svakog zaposlenog, zaštitnih kecelja i druge opreme za ličnu zaštitu zaposlenih;
- drugu odgovarajuću opremu za vršenje veterinarskih poslova.

Veterinarska ambulanta mora posjedovati najmanje jedno vozilo za obavljanje svoje djelatnosti.

Vozilo iz stava 2 ovog člana, mora biti podešeno svojoj namjeni i opremljeno za obavljanje terenskih veterinarskih poslova i to:

- vozilo koje služi za prevoz kontejnera za vještačko osjemenjavanje sa tečnim azotom mora imati dovoljno veliki prtljažnik, odnosno prostor, za smještaj kontejnera sa opremom za njegovo fiksiranje u toku prevoza;
- vozilo mora biti opremljeno pokretnim zatvorenim kasetama ili ormarićima za čuvanje i transport lijekova, opreme i pribora potrebnih za terenski rad, kao i termički izolovanom kutijom za dnevni transport i čuvanje vakcina i lijekova koji zahtijevaju određeni temperaturni režim.

Vozilo mora biti vidno označeno natpisom veterinarske ambulante kojoj pripada.

Član 9

Veterinarska ambulanta mora imati najmanje jednog stalno zaposlenog veterinara sa položenim stručnim ispitom i važećom licencom, kao i najmanje jednog veterinarskog tehničara sa položenim stručnim ispitom.

Član 10

Veterinarska ambulanta može u svom sastavu imati jedan ili više punktova u kojima može povremeno vršiti poslove liječenja i vještačkog osjemenjavanja životinja.

Punkt mora imati:

- najmanje jednu prostoriju za rad sa potrebnom opremom za vršenje poslova liječenja i vještačkog osjemenjavanja životinja;
- prostor sa opremom za vezivanje životinja i nadstrešnicu;
- obezbijedene uslove za higijenski rad, odnosno obezbijeden dovod vode i odstranjivanje otpadnih voda i otpadnog materijala;
- vidno istaknuto vrijeme pružanja veterinarskih usluga.

2. Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce

Član 11

Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce mora imati prostorije, odnosno prostore nevedene u članu 7 stavu 1 ovog pravilnika, izuzev prostora za čuvanje (skladištenje) sjemena za vještačko osjemenjavanje.

Član 12

Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce mora imati sredstva i opremu za rad navedene u članu 8

stavu 1 ovog pravilnika, izuzev instrumenata za pomoć pri porođaju, opreme za čuvanje i transport sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja i pribora i opreme za inseminaciju.

Član 13

Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce mora imati najmanje jednog stalno zaposlenog veterinara sa položenim stručnim ispitom, važećom licencom i specijalizacijom iz oblasti zdravstvene zaštite kućnih ljubimaca, kao i najmanje jednog veterinarskog tehničara sa položenim stručnim ispitom.

3. Veterinarska klinika

Član 14

Veterinarska klinika mora imati objekat sa prostorijama, odnosno prostorima, sredstvima, opremom i uređajima za obavljanje zdravstvene zaštite životinja, te za smještaj i njegu životinja tokom liječenja i oporavka, primjeren vrsti životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite.

Član 15

Veterinarska klinika mora imati sljedeće prostorije, odnosno prostore, sredstva, opremu i uređaje za rad:

- prijemnu prostoriju sa čekaonicom za stranke i životinje;
- prostoriju za pregled i liječenje malih i/ili velikih životinja, kao i za lakše hirurške zahvate, sa prostorom za pakovanje i otpremanje uzorkovanog materijala za laboratorijsku analizu;
- hirurški blok sa prostorom za hiruršku pripremu i pripremu pacijenta, prostorom za pripremu i sterilizaciju instrumenata i pribora, i operacionom salom;
- blok kliničke dijagnostike sa prostorom i opremom za izvođenje RTG, ultrazvučne, EKG, endoskopske i laboratorijske dijagnostike;
- prostoriju sa opremom za smještaj i čuvanje lijekova i medicinskih sredstava;
- stacionar sa odgovarajućim prostorom za smještaj hrane za životinje i prostorom, zavisno od vrste životinje, za boravak, liječenje i njegu životinje;
- prostoriju, odnosno kancelariju za zaposlene sa bibliotekom i arhivom;
- prostor i opremu za čuvanje uginulih životinja ili zaraznog ili na zarazu sumnjivog materijala do neškodljivog zbrinjavanja (zamrzivač);
- sanitarne prostorije sa umivaonikom i tušem, garderobnim prostorom sa ormarima za dnevnu i radnu odjeću svakog zaposlenog radnika i toalet;
- instrumente i opremu za kliničku dijagnostiku i terapiju u skladu sa profesionalnom orijentacijom;
- odgovarajući broj radnih mantila, najmanje tri za svakog zaposlenog, zaštitnih kecelja i druge opreme za ličnu zaštitu zaposlenih;
- drugu odgovarajuću opremu za vršenje veterinarskih poslova.

Član 16

Hirurški blok iz člana 15 ovog pravilnika, može biti opremljen za hirurške zahvate kod malih životinja, odnosno za hirurške zahvate kod velikih životinja, u skladu sa profesionalnom orijentacijom klinike.

Hirurški blok za hirurške zahvate kod malih životinja mora biti opremljen pokretnim operacionim stolom za male životinje, pokretnim stočićem za instrumente i pribor, uređajima za narkozu i UV lampom za dezinfekciju prostora.

Hirurški blok za hirurške zahvate na velikim životinjama mora biti opremljen stojnicom za fiksaciju i strunjačom, i priborom za obaranje i fiksaciju velikih životinja, odnosno mehaničkom ili hidrauličnom stojnicom-stolom za fiksaciju i obaranje velikih životinja, zatim pokretnim stočićem za instrumente i pribor, uređajima za narkozu i UV lampom za dezinfekciju prostora.

Član 17

Stacionar mora biti smješten u posebnim prostorijama, mora imati dovoljan broj boksova, (najmanje tri), odvojenih punim pregradama, urađenih i opremljenih u skladu sa normativima za određene vrste životinja.

Član 18

Veterinarska klinika mora imati najmanje dva stalno zaposlena veterinara sa položenim stručnim ispitom, važećom licencom, specijalizacijom iz područja unutrašnjih bolesti, hirurgije, rentgenologije i ultrazvučne dijagnostike, patologije ili kompleksne zaštite domaćih mesoždera, u slučaju da se bavi zdravstvenom zaštitom kućnih ljubimaca, ili specijalizacijom iz područja unutrašnjih bolesti, hirurgije, rentgenologije i ultrazvučne dijagnostike, reprodukcije i vještačkog osjemenjavanja, patologije i terapije domaćih papkara i kopitara, u slučaju da se bavi zdravstvenom zaštitom papkara i kopitara, kao i najmanje jednog veterinarskog tehničara sa položenim stručnim ispitom.

Veterinarska klinika mora obezbijediti cjelodnevni stalni stručni nadzor nad životinjama u stacionaru.

Član 19

Veterinarska klinika koja se osniva u okviru veterinarske ambulante mora u odnosu na prostor, opremu, instrumente i kadrove, ispunjavati sve uslove iz ovog pravilnika koji se odnose na veterinarske klinike.

4. Specijalistička veterinarska laboratorija

Član 20

Specijalistička veterinarska laboratorija, u pogledu prostorija, odnosno prostora i opreme mora imati:

1. Za vršenje laboratorijske dijagnostike:

- prostoriju za prijem materijala;
- prostoriju za obdukciju sa: stolom za obdukciju, priborom za obdukciju (noževi mesarski, noževi parenhimski, skalpeli, pincete, šege za kosti, makaze ravne i dugmetaste, pribor za otvaranje lobanje, posude i zaštitna sredstva za zaposlene), frižiderom i zamrzivačem za čuvanje materijala, podnim autoklavom;
- prostor za odlaganje leševa do neškodljivog uklanjanja (zamrzivač);
- prostoriju za vršenje mikrobioloških ispitivanja dijagnostičkog materijala sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, plinskim plamenicima i bakteriološkim instrumentima, termostatima, frižiderom, zamrzivačem, vodenim kupatilom, centrifugom, aparatom za stvaranje anaerobnih uslova, brojačem kolonija, UV lampom, tehničkom vagon, binokularnim mikroskopom sa imerzijom;
- prostoriju za vršenje seroloških ispitivanja sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, frižiderom, zamrzivačem, centrifugom, vodenim kupatilom, mikropipetama, ELISA čitačem;
- prostoriju za imunofluorescentnu dijagnostiku sa: fluorescentnim mikroskopom;
- prostoriju za parazitološka ispitivanja sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, aparatom za usitnjavanje dijagnostičkog materijala, tehničkom vagon, lupom, optičkim mikroskopom, trihinoskopom,

aparaturom za vještačku digestiju, frižiderom, zamrzivačem;

- prostor za čuvanje dijagnostičkog materijala i dijagnostikuma;
- prostoriju za pripremu mikrobioloških hranljivih podloga i rastvora sa: prostorom za skladištenje polugotovih podloga, hemikalija i reagenasa, tehničkom vagom, pH metrom, uređajem za filtraciju, vakuum pumpom, autoklavom, destilatorom, UV lampom i suvim sterilizatorom;
- prostoriju za pranje i sterilizaciju laboratorijskog pribora i posuđa sa: prostorom za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora kao i odstranjivanje pretraženog sadržaja, prostorom za pranje i sušenje, prostorom za sterilizaciju i pakovanje, posudama za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora, sudoperom sa tekućom hladnom i toplom vodom, stalcima za sušenje, suvim sterilizatorom, autoklavom i Kohovim loncem;
- prostoriju za odlaganje radne odjeće, obuće i zaštitnih sredstava zaposlenih,
- prostorije - kancelarije za rad stručnjaka, odnosno za obradu rezultata i pripremu izvještaja u skladu sa brojem zaposlenih i obimom poslova.

2. Za mikrobiološko ispitivanje hrane za životinje, sirovina, dodataka hrani za životinje i vode za napajanje radi utvrđivanja njihove zdravstvene ispravnosti:

- prostoriju za prijem materijala;
- prostoriju za mikrobiološka ispitivanja hrane za životinje sirovina, dodataka hrani za životinje i vode za napajanje sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, plinskim plamenicima, termostatima, frižiderom, zamrzivačem, vodenim kupatilom, tehničkom vagom, aparatom za usitnjavanje uzoraka, optičkim mikroskopom sa imerzijom, lupom, brojačem kolonija, UV lampom;
- prostoriju za pripremu mikrobioloških hranljivih podloga i rastvora sa: prostorom za skladištenje polugotovih podloga, hemikalija i reagenasa, tehničkom vagom, pH metrom, uređajem za filtraciju, vakuum pumpom, autoklavom, destilatorom, UV lampom i suvim sterilizatorom;
- prostoriju za pranje i sterilizaciju laboratorijskog pribora i posuđa sa: prostorom za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora, kao i odstranjivanje pretraženog sadržaja, prostorom za pranje i sušenje, prostorom za sterilizaciju i pakovanje, posudama za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora, sudoperom sa tekućom hladnom i toplom vodom, stalcima za sušenje, suvim sterilizatorom, autoklavom i Kohovim loncem;
- prostoriju za odlaganje radne odjeće, obuće i zaštitnih sredstava zaposlenih;
- prostorije - kancelarije za rad stručnjaka, odnosno za obradu rezultata i pripremu izvještaja u skladu sa brojem zaposlenih i obimom poslova.

3. Za mikrobiološko ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica, proizvoda i sirovina životinjskog porijekla:

- prostoriju za prijem materijala;
- prostoriju za mikrobiološka ispitivanja namirnica, proizvoda i sirovina životinjskog porijekla sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, plinskim plamenicima, tehničkom vagom, termostatima sa temperaturom od 37°S i 44°S, vodenim kupatilom, frižiderom, zamrzivačem, centrifugom, lupom, aparatom za stvaranje anaerobnih uslova, binokularnim mikroskopom sa imerzijom, UV lampom, brojačem kolonija, uređajem za homogenizaciju uzoraka;
- prostoriju za pripremu mikrobioloških hranljivih podloga i rastvora sa: prostorom za skladištenje polugotovih podloga, hemikalija i reagenasa, tehničkom vagom, pH metrom, uređajem za filtraciju, vakuum pumpom, autoklavom, destilatorom, UV lampom i suvim sterilizatorom;
- prostoriju za pranje i sterilizaciju laboratorijskog pribora i posuđa sa: prostorom za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora, kao i odstranjivanje pretraženog sadržaja, prostorom za pranje i sušenje, prostorom za sterilizaciju i pakovanje, posudama za prihvatanje nečistog i kontaminiranog posuđa i pribora, sudoperom sa tekućom hladnom i toplom vodom, stalcima za sušenje, suvim sterilizatorom, autoklavom i Kohovim loncem;

- prostoriju za čuvanje potrošnog materijala;
- prostoriju za odlaganje radne odjeće, obuće i zaštitnih sredstava zaposlenih;
- prostorije - kancelarije za rad stručnjaka, odnosno za obradu rezultata i pripremu izvještaja u skladu sa brojem zaposlenih i obimom posla.

4. Za fizičko-hemijska ispitivanja hrane za životinje, sirovina, dodataka hrani za životinje i vode za napajanje, kao i namirnica, proizvoda i sirovina životinjskog porijekla radi utvrđivanja kvalitativne i zdravstvene ispravnosti:

- prostoriju za prijem materijala;
- prostoriju za pripremu uzoraka za ispitivanje sa: tehničkom vagom, homogenizatorom i mašinom za mljevenje mesa, mlinom za žitarice, frižiderom, zamrzivačem;
- dvije prostorije za osnovna fizičko-hemijska ispitivanja sa: digestorom i centralnom ventilacijom, vakuum sušnicom sa termoregulacijom do 200° S, pH metrom, uređajem za određivanje azota-mikro-Kjeldahl, uređajem za ekstrakciju masti po Soxletu, peći za žarenje do 900° S, uređajem za bidestilaciju, priborom za destilaciju vodenom parom, refraktometrima sa mogućnošću podešavanja temperature, centrifugom, rotacionim vakuum-uparivačem, laboratorijskim rešoom;
- dvije prostorije za aparate sa: gasno tečnim hromatografom sa različitim detektorskim sistemima, tečno-tečnim hromatografom sa različitim detektorskim sistemima, atomsko-apsorpcionim spektrometrom, gasnomasnim hromatografom, UV-VIS spektrofotometrom, priborom za hromatografiju na hartiji, priborom za hromatografiju na tankom sloju;
- prostoriju za smještaj vaga i osjetljivih instrumenata sa: preciznom vagom od 300 do 2.000 g, poluanalitičkom vagom do 2.000 g, analitičkom vagom do ± 0.0001 g.;
- prostoriju za smještaj hemikalija i štetnih materijala sa posebnim ormarom za čuvanje zapaljivih tečnosti;
- prostoriju za čuvanje komprimovanih gasova;
- prostoriju za pranje laboratorijskog pribora i posuđa sa: prostorom za prihvrat nečistog posuđa i pribora, kao i odstranjivanje pretraženog sadržaja, prostorom za pranje i sušenje, posudama za prihvrat nečistog posuđa i pribora, sudoperom sa tekućom hladnom i toplom vodom, stalcima za sušenje, destilatorom;
- prostoriju za odlaganje radne odjeće, obuće i zaštitnih sredstava zaposlenih,
- prostorije - kancelarije za rad stručnjaka, odnosno za obradu rezultata i pripremu izvještaja u skladu sa brojem zaposlenih i obimom poslova.

Član 21

Specijalistička veterinarska laboratorija, u pogledu stručnih kadrova, mora imati:

1. Za vršenje laboratorijske dijagnostike zaposlene sa:

- završenim fakultetom veterinarske medicine od kojih najmanje jedan mora biti specijalista ili magistar nauka iz oblasti mikrobiologije, najmanje jedan specijalista ili magistar nauka iz oblasti epizootologije i zaraznih bolesti životinja i najmanje jedan specijalista ili magistar nauka iz oblasti patološke morfologije životinja ili jedan specijalista ili magistar nauka iz oblasti parazitologije;
- završenom srednjom veterinarskom, medicinskom ili hemijskom školom.

2. Za mikrobiološko ispitivanje hrane za životinje, sirovina, dodataka hrani za životinje i vode za napajanje radi utvrđivanja njihove zdravstvene ispravnosti zaposlene sa:

- završenim fakultetom veterinarske medicine od kojih najmanje jedan mora biti specijalista ili magistar nauka iz oblasti mikrobiologije;

- završenom srednjom veterinarskom ili poljoprivrednom školom.

3. Za mikrobiološko ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica, proizvoda i sirovina životinjskog porijekla zaposlene sa:

- završenim fakultetom veterinarske medicine, medicinskim, prirodno-matematičkim (smjer biologije), tehnološkim ili poljoprivrednim fakultetom od kojih najmanje jedan mora biti specijalista ili magistar nauka iz oblasti mikrobiologije ili iz oblasti higijene namirnica životinjskog porijekla;

- završenom srednjom veterinarskom, medicinskom ili poljoprivrednom školom.

4. Za fizičko-hemijska laboratorijska ispitivanja hrane za životinje, sirovina, dodataka hrani za životinje i vode za napajanje, kao i namirnica, proizvoda i sirovina životinjskog porijekla radi utvrđivanja kvalitativne i zdravstvene ispravnosti zaposlene sa:

- završenim prirodno-matematičkim (odsjek hemije ili fizičke hemije), tehnološkim ili farmaceutskim fakultetom, od kojih najmanje jedan mora biti specijalista za sanitarnu hemiju i najmanje jedan specijalista za sanitarnu toksikologiju;

- završenom srednjom hemijskom školom.

Broj visokostručnog kadra, tehničkog i pomoćnog osoblja utvrđenog stavom 1 ovog člana povećava se srazmjerno obimu poslova radi omogućavanja redovnog i stalnog obavljanja poslova tokom cijele godine s mogućnošću organizovanja dežurstava najmanje jednog zaposlenog sa visokom stručnom spremom i jednog tehničkog ili pomoćnog radnika van radnog vremena.

Član 22

Pojedine prostorije, odnosno prostori, uređaji i aparati visoke tehnologije i vrijednosti mogu se koristiti za potrebe vršenja više različitih laboratorijskih ispitivanja iz člana 20, stava 1, tačk. 1 do 4, ukoliko to ne remeti funkcionalnost obavljanja ispitivanja i nije u suprotnosti sa poštovanjem osnovnih stručnih principa zaštite od širenja infektivnih ili kontaminirajućih agenasa.

5. Nacionalni veterinarski institut

Član 23

Nacionalni veterinarski institut, pored prostorija, odnosno prostora i opreme iz člana 20 ovog pravilnika, mora imati i:

1. Za vršenje laboratorijske dijagnostike:

- prostoriju za izradu patohistoloških preparata sa: prostorom za mikroskopiranje, binokularnim mikroskopom sa imerzijom i dodatkom za fotografisanje, fotoaparatom, mikrotomom, kriostatom, parafinatorom, vodenim kupatilom, termostatom i frižiderom;

- prostoriju ili prostor za hematologiju sa: binokularnim mikroskopom, komoricama i melanžerima za eritrocite i leukocite, spektroskopom, koagulometrom, pipetama po Westergrenu, hemoglobinometrom, aerometrom i sitnim laboratorijskim posuđem i priborom;

- prostoriju za rad sa posebno opasnim uzročnicima sa: komorom za sterilni rad, posudom ili termostatom sa anaerobnim uslovima i regulatorom ugljendioksida i vlage;

- prostoriju ili prostor za identifikaciju gljivica (funga);

2. Za vršenje virusološke dijagnostike:

- prostoriju za vršenje virusoloških ispitivanja dijagnostičkog materijala sa: sitnim laboratorijskim posuđem i priborom, plinskim plamenicima, termostatima, frižiderom, zamrzivačem, difrizerom (od -20°S i -70°S), vodenim kupatilom, pH metrom, tehničkom vagom, centrifugom, UV lampom, invertinim mikroskopom, fluorescentnim mikroskopom, biofilizatorom, aparatom za redestilaciju, CO₂

termostatom, inkubatorom za embrionirana jaja, laminarnom komorom, mikser-homogenizatorom;

- prostorijom za male laboratorijske životinje sa: sitnim priborom za obdukcije, kavezima za držanje zdravih životinja, kavezima-izolatorima za držanje životinja u ogledu, uređajem za ventilaciju i filtraciju ulaznog i izlaznog vazduha sa mogućnošću održavanja nadpritiska, prostorom za odlaganje leševa i otpadnih materija do neškodljivog uklanjanja.

3. Za vršenje laboratorijskih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u veterini:

- prostoriju za ispitivanje tehnološke izrade oblika lijekova, kvaliteta ambalaže i za hemijska i fiziko-hemijska ispitivanja kvaliteta lijekova;

- prostoriju za kontrolu mikrobiološke čistoće, sterilnosti, stepena kontaminacije i određene mikrobiološke aktivnosti lijekova;

- prostoriju, odnosno prostor za kontrolu, određivanje i standardizaciju biološke aktivnosti lijeka;

- prostoriju, odnosno prostor za utvrđivanje pirogenosti, prihvatljive štetnosti, podnošljivosti, toksičnosti, kao i farmakodinamska ispitivanja na eksperimentalnim životinjama;

- prostoriju za smještaj tretiranih i netretiranih životinja sa karantinom;

- prostoriju, odnosno prostor za kontrolu farmaceutsko-tehnoloških karakteristika lijekova;

- prostoriju, odnosno prostor za sterilizaciju, depirogenizaciju i aseptičan rad;

- klimatizovanu prostoriju za čuvanje lijekova i ispitivanje stabilnosti lijekova;

- prostoriju, odnosno prostor za smještaj hemikalija i potrošnog materijala, sa izdvojenim prostorom za smještaj zapaljivih i eksplozivnih materijala;

- prostoriju za pranje laboratorijskog posuđa i pribora;

- prostorije - kancelarije za rad stručnjaka, odnosno za obradu rezultata i pripremu izvještaja u skladu sa brojem zaposlenih i obimom poslova.

Za vršenje poslova iz stava 1 tačka 3 ovog člana Nacionalni veterinarski institut mora imati sljedeću opremu: sitno laboratorijsko posuđe i pribor, opremu za titrimetrijska ispitivanja, potencijometar, električne i magnetne mješalice, homogenizator, mjerne i uporedne elektrode, ampermetar, aparat za destilaciju, alkoholmetar, piknometar, refraktometar, UV/VIS i IR spektrofotometar, fluorometar, atomski apsorpcioni maseni spektrometar, opremu za hromatografska ispitivanja (silazna i uzlazna hromatografija, plinska hromatografija, jonska hromatografija), vage, sita, mikroskop, lupu, opremu za ekstrakciju, maceraciju, digestiju i perkolaciju, pH metar, aparat za određivanje čvrstoće, tačke topljenja i tačke ključanja, polarimetar, penetrometar, viskozimetar, eksikator, nefelometar, UV lampu, centrifugu, ultracentrifugu, opremu za ELISA test i RIP test, termostat, vodeno kupatilo, frižider, zamrzivač, opremu za elektroforezu, imuno elektroforezu i imunodifuziju.

Oprema iz stava 2 ovog člana mora biti takva da se njom mogu izvršiti sva fizičko-hemijska, farmaceutsko-tehnološka, biološka, mikrobiološka i farmakološko-toksikološka kontrola kvaliteta lijekova propisana Nacionalnom, odnosno Evropskom farmakopejom i posebnim metodama propisanim na osnovu Zakona o lijekovima, kao i sva laboratorijska ispitivanja propisana kontrolno-analitičkim propisom prihvaćenim u postupku registracije lijeka.

Oprema iz stava 2 ovog člana mora biti redovno kalibrirana i servisirana i o tome se mora voditi odgovarajuća evidencija.

Član 24

Pojedine prostorije, odnosno prostori, uređaji i aparati visoke tehnologije i vrijednosti mogu se koristiti za potrebe vršenja više različitih laboratorijskih ispitivanja iz člana 23, stav 1, tač. 1 do 3, ukoliko to ne remeti funkcionalnost obavljanja ispitivanja i nije u suprotnosti sa poštovanjem osnovnih stručnih principa zaštite od širenja infektivnih ili kontaminirajućih agenasa.

Član 25

Nacionalni veterinarski institut, u pogledu stručnog kadra, pored uslova utvrđenih članom 21 ovog pravilnika, mora imati i zaposlene sa završenim fakultetom veterinarske medicine od kojih najmanje jedan mora biti specijalista ili magistar nauka iz neke od sljedećih oblasti: mikrobiologije, parazitologije, zdravstvene zaštite riba, zdravstvene zaštite pčela, epizootologije i zaraznih bolesti životinja, higijene namirnica životinjskog porijekla ili ishrane životinja, najmanje jedan specijalista ili magistar nauka iz oblasti virusologije (u slučaju vršenja virusološke dijagnostike).

Za vršenje laboratorijskih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u veterini Nacionalni veterinarski institut mora imati zaposlene sa:

- završenim fakultetom veterinarske medicine i specijalizacijom za ispitivanje lijekova po čijem se odobrenju pojedine serije lijekova mogu stavljati u promet;

- završenim fakultetom veterinarske medicine i specijalizacijom iz oblasti mikrobiologije, virusologije i imunologije (za vršenje laboratorijskih ispitivanja imunobioloških i imunoloških preparata (serumi, vakcine, dijagnostička sredstva);

- visokom, višom i srednjom spremom koji rade na kvalitativnim i kvantitativnim fizičko-hemijskim, farmaceutsko-tehnološkim, biološkim, mikrobiološkim i farmakološko-toksikološkim ispitivanjima lijekova.

Pored zaposlenih iz stava 2 ovog člana, Nacionalni veterinarski institut može imati i zaposlene sa najmanje VII-2 stepenom stručne spreme u oblasti farmacije, medicine ili drugih oblasti.

Nacionalni veterinarski institut mora imati najmanje tri zaposlena sa završenim fakultetom veterinarske medicine i stečenim zvanjem doktora nauka iz oblasti od značaja za vršenje poslova iz nadležnosti Nacionalnog veterinarskog instituta.

C. DODATNI USLOVI

Član 26

Veterinarska ambulanta, pored opštih i posebnih uslova, mora ispunjavati i dodatne uslove:

1. za vršenje poslova preventivne vakcinacije određenih kućnih ljubimaca protiv bjesnila u objektu mora imati:

- odgovarajući prostor za propisno vođenje evidencije vakcinisanih životinja i izdavanje propisanih uvjerenja i potvrda;

- uredno vođenu kartoteku svojih pacijenata - kućnih ljubimaca;

- izolator za kućne ljubimce za koje se sumnja da su zaraženi bjesnilom;

- dvokratno radno vrijeme uz ostvarenje mogućnosti prihvata i davanja podataka tokom 24 časa.

2. za vršenje poslova veterinarskog pregleda na liniji klanja, pri utovaru i istovaru pošiljki i na stočnim pijacama:

- najmanje još jednog stalno zaposlenog veterinara sa položenim stručnim ispitom, važećom licencom i najmanje tri godine radnog iskustva, zaduženog i odgovornog za vršenje ovih poslova;

- odgovarajući prostor za propisno vođenje evidencije izvršenih poslova i izdavanje propisanih uvjerenja i potvrda;

- aparaturu za vještačku digestiju ili trihinoskop sa ekranom sa pripadajućim priborom,

- odgovarajuću opremu i pribor za uzorkovanje, pakovanje i slanje uzoraka na laboratorijske analize;

- frižider sa zamrzivačem za čuvanje uzoraka;

- ormar za čuvanje pribora potrebnog za vršenje ovih poslova;

- zaštitno radno odijelo.

3. za sprovođenje mjera iz Operativnog programa:

- najmanje još jednog stalno zaposlenog veterinara sa položenim stručnim ispitom, važećom licencom i najmanje tri godine radnog iskustva, zaduženog i odgovornog za vršenje ovih poslova, kao i najmanje još jednog veterinarskog tehničara sa položenim stručnim ispitom;

- izolator za životinje za koje se sumnja da su oboljele od zarazne bolesti;

- vršenje poslova tokom cijelog dana sa noćnim dežurstvom ili obaveznim stanjem pripravnosti od strane veterinara sa položenim stručnim ispitom i važećom licencom.

4. za vršenje poslova DDD-a:

- najmanje jednog stalno zaposlenog veterinara sa položenim stručnim ispitom i važećom licencom, osposobljenog za vršenje poslova DDD-a;

- posebnu prostoriju za čuvanje i smještaj sredstava za DDD sa prostorom za pripremanje tih sredstava;

- prskalice i raspršivače sa ručnim, benzinskim ili električnim pogonom i aparate za fumigaciju (ako koristi fumigante);

- opremu za pripremanje, nošenje, postavljanje, sakupljanje i odstranjivanje mamaca i sličnog materijala, kao i oprema za sakupljanje i neškodljivo uklanjanje uginulih glodara;

- sredstva lične zaštite (zaštitna odjeća i obuća, štitnici za lice i oči, maske sa odgovarajućim filterima, rukavice), kao i druga oprema i sredstva za pružanje prve pomoći u slučaju trovanja.

Član 27

Izuzetno od člana 26 st. 1, 2 i 3 ovog pravilnika kada objektivne okolnosti kao što su veličina stočnog fonda, geografske karakteristike terena, klimatski uslovi i sl., ne dozvoljavaju intenzivniji razvoj veterinarske službe na određenom području, veterinarskoj ambulanti može se ustupiti vršenje poslova veterinarskog pregleda na liniji klanja, pri utovaru i istovaru pošiljki i na stočnim pijacama, kao i sprovođenje mjera iz Operativnog programa.

Član 28

Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce, pored opštih i posebnih uslova, za vršenje poslova preventivne vakcinacije određenih kućnih ljubimaca protiv bjesnila u objektu, mora ispunjavati i dodatne uslove navedene u članu 26 stavu 1 tački 1 ovog pravilnika.

Član 29

Veterinarska klinika, pored opštih i posebnih uslova, za vršenje poslova preventivne vakcinacije određenih kućnih ljubimaca protiv bjesnila u objektu, mora ispunjavati i dodatne uslove navedene u članu 26 stavu 1 tački 1 ovog pravilnika.

Član 30

Specijalistička veterinarska laboratorija i Nacionalni veterinarski institut pored opštih i posebnih uslova moraju ispunjavati i dodatne uslove:

- za uklanjanje potencijalno opasnog materijala i ostataka materijala biološkog porijekla dostavljenog na ispitivanje, mora se obezbijediti posebna prostorija ili prostor sa uređajima za čuvanje istog materijala do njegovog neškodljivog uklanjanja ili obezbijediti adekvatne peći za spaljivanje;

- za čuvanje lako zapaljivih materijala, alkohola, etera, benzina i sl. mora se obezbijediti posebna prostorija izvedena u skladu sa postojećim propisima i potrebama, na pogodnom mjestu izvan nastanjenih prostora i prostora gdje borave zaposleni;

- pri ispitivanju lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini moraju se poštovati principi dobre laboratorijske prakse i izvršiti sva ispitivanja koja su propisana za određeni preparat, po metodama koje su propisane Nacionalnom, odnosno Evropskom farmakopejom ili posebnom metodom ispitivanja koja je utvrđena pri davanju odobrenja za stavljanje u promet;

- svi prozori radnih prostorija u kojima se rukuje sa biološkim materijalom ili sterilnim priborom i sl., moraju u toku toplog godišnjeg doba biti zaštićeni od ulaska insekata;

- za potrebe zaposlenih moraju se obezbijediti pomoćne prostorije tj. garderobe sa garderobnim ormarima i odvojenim tuš-kabinama i toaletima za muškarce i žene;

- namještaj mora biti takav da odgovara namjeni svake pojedine prostorije, kao i stručno-tehničkim, higijenskim i estetskim zahtjevima i da se može lako čistiti;

- u svim prostorijama gdje se ispituje infektivni dijagnostički materijal i vrše poslovi sa sterilnim priborom i hranljivim podlogama, zabranjeno je držanje namještaja, pribora i predmeta od nezaštićenog drveta i drugih poroznih materijala koji ne pružaju mogućnost sigurne dezinfekcije, kao i držanje ukrasnih biljaka i zavjesa na prozorima.

Član 31

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se i na pravna lica koja u vršenju organizovane proizvodnje, odnosno držanja životinja, obezbjeđuju stalnu zdravstvenu zaštitu svojih životinja samostalno, kroz sopstvenu organizaciju.

III PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati veterinarske ambulante, veterinarske ambulante za kućne ljubimce i veterinarske klinike za obavljanje veterinarske djelatnosti ("Službeni list RCG" broj 77/04).

Član 33

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Broj 323/05-0501-7967

Podgorica, 29. novembra 2005. godine

Ministar,

mr **Milutin Simović**, s.r.